

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Georgikon Campus

Mezőgazdasági mérnöki Bsc szak

HÁROM GYOMNÖVÉNY

(Amaranthus chlorostachys, Ambrosia artemisiifolia, Chenopodium album)

**KUKORICÁRA GYAKOROLT ALLELOPÁTIÁJÁNAK
VIZSGÁLATA LABORATÓRIUMI IN VITRO KÍSÉRLETBEN**

Belső konzulens:	Dr. Pásztor György egyetemi adjunktus
Készítette:	Kovács Fanni CLMIGT nappali tagozat
Intézet/Tanszék:	Növényvédelmi Intézet Növényvédelmi Tanszék

Készthely

2023

ÖSSZEFOGLALÁS

Napjainkban a kukorica gyomszabályozása nagy feladat elé állítja a gazdálkodókat hazánkban és világviszonylatban is, ugyanis jelentős terméskiesést eredményezhet az, ha nincs megfelelő gyomszabályozás alkalmazva a kultúrnövény termesztése során, hiszen az adott gyom képes elnyomni a kultúrnövényt, ezzel is a fejlődésében, növekedésében, tápanyag- és vízfelvevő képességében gátolni azt.

A legnagyobb problémát a T₄-es, G₃-as és G₁-es életformájú gyomnövények okozzák, ezen belül elsősorban a parlagfű, karcsú disznóparéj, fehér libatop, fenyércirok és a mezei aszat. Ezek a gyomnövények nagy számban megtalálhatóak a kapáskultúrákban, főként a kukoricaállományokban. A káros hatásaik mellett muszáj megemlíteni az allelopatikus hatásokat, amelyek miatt gyakori a terméskiesés a szántóföldi növénytermesztésben.

Manapság sok olyan gyomnövény van, amelyek kutatások által igazoltak, hogy képesek allelokemikáliák termesztésére és az allelokemikáliák képesek gátló és serkentő hatást kifejteni a kultúrnövény növekedésére, emellett számos kutatás alátámasztja, hogy az allelokemikáliák talajba jutva gátló hatást fejtenek ki és gyakran előfordul, hogy a szántóföldi terület terméketlenné válik.

A szakdolgozatomban bemutatott kísérleti eredmények is igazolják, hogy a vizsgált gyomnövények is termelnek allelokemikáliákat és emiatt nem lehet figyelmen kívül hagyni a különböző gyomnövények allelopatikus csírázását és a csírázás utáni növényi részeknek a befolyásoló hatását a kukorica esetében. Az eredményes kukoricatermesztést a szakszerű gyomszabályozással lehet elősegíteni és így az allelopátia káros hatásait is ki tudjuk védeni a kukoricakultúrákban. A kísérletből kiderült, hogy a legnagyobb gátló hatást az *Amaranthus chlorostachys* L. gyomnövény fejtette ki a kontrollhoz képest, ugyanis a hajtáshossz átlagmérete a kontrolléhoz viszonyítva 63,73%-kal ($P=6,2$), míg a gyökérhossz pedig 60,87%-kal ($P=5,99$) csökkent, ezáltal kiderült, hogy a kukorica csíranövény hajtás- és primer gyökérhosszúságát is szignifikánsan befolyásolja.